

rodina v několika uprchlických táborech a v tomto období se otci Ivonky Survily, Uladzimiru Szymanicovi, podařilo navázat kontakt s Mikolou Abramčukem, v té době již významným běloruským aktivistou, a zapojit se do činnosti běloruské emigrace. Otec se podílel na tvorbě bělorusko-dánského slovníku a překládal do běloruštiny pohádky Hanse Christiana Andersena.

Další zemí, kam se autorčina rodina uchýlila v dubnu 1948, byla Francie, kde prožila jedenáct let. Poprvé se zde autorka setkala Mikolou Abramčukem, který byl v té době již prezidentem Rady BLR. Ivonka Survila líčí svůj studentský život na Sorbonně, jak s rodinou a běloruskými přáteli každoročně slavili výročí 25. března. V Paříži se také na světovém sjezdu běloruské emigrace poprvé setkala se svým budoucím manželem, běloruským vlastencem v emigraci Jankem Survilou. V této části knihy se zabývá činností emigračního orgánu BLR. Následoval pobyt ve Španělsku, kam již odjela se svým manželem Jankou. V této etapě svého života pomáhala svému manželovi připravovat denní běloruské zpravodajství pro španělský rozhlas, které se vysílalo od roku 1958 do roku 1965.

Poslední zastávkou v životě Ivonky Survily bylo hlavní město Kanady. Do Ottawy se přestěhovala se svým mužem a dvěma dcerami v roce 1969. Podílela se na mnoha projektech spojených s její rodnou zemí. Vedla Běloruský institut vědy a kultury a předsedala také Kanadskému fondu pro oběti černobylské havárie, díky čemuž byla v neustálém kontaktu s Běloruskem. V roce 1994 byla její celoživotní práce pro Vlast oceněna jmenováním předsedkyní Rady BLR.

Díky zpovědi Ivonky Survily získá čtenář představu o činnosti vládního orgánu BLR v exilu a jeho vývoji od druhé světové války až do současnosti. Cílem autorky, jak se sama zmiňuje, bylo především nastínit život v exilu. Vzpomíná na významné ženy v jejím životě a na setkání se světoznámým běloruským spisovatelem Vasilem Bykavem v Praze. Svou knihu doplnila i úvahami o tom, proč běloruský národ nevyužil příležitosti vytvořit svobodný stát, proč není schopen vymanit se z ruského jha a proč právě Bělorusko je v současnosti poslední diktaturou v Evropě. Díky této publikaci se čtenáři dostane příležitosti seznámit se s činností běloruských vlastenců v emigraci a jejich životními osudy. Zároveň získá informace o vývoji běloruské státnosti z pohledu běloruského uprchlíka.

Martina Kratochvílová

A. Šornikov, *VTOrženije v Rossiju. Posledstvija dlja biznesa*. Moskva: Veršina, 2008, 264 s.

Publikace přibližuje potenciální důsledky vstupu Ruské federace do Světové obchodní organizace, jež autor, právník a poradce ruské Obchodní a průmyslové komory, nehodnotí příliš kladně. Největší problém vidí v nepřipravenosti Ruska

na vstup do WTO obecně a zvláště pak v nekonkurenceschopnosti ruského průmyslu a zemědělství, což může ruské ekonomice pouze způsobit další potíže a mít negativní sociální dopad na život běžného ruského občana. I když Šornikov uvádí i názory zastánců a sympatizantů vstupu Ruska do WTO (například hlavního vyjednavatele Maksima Medvedkova), jeho názor je jasný, a stejně tak i vyznění knihy, která je evidentně určena pro „prostého“ ruského občana, tj. právě toho, který na vstupu do WTO podle autora publikace nejvíc prodělá.

Kristina Osipova

Anne-Marie Thieissová, **Vytváření národních identit v Evropě 18. až 20. století**. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007, 263 s.

Anne-Marie Thieissová, ředitelka výzkumu při francouzském *Centre National de la Recherche Scientifique* (CNRS), se specializuje na kulturní a společenské dějiny Francie a Evropy. Její knihu *Vytváření národních identit v Evropě 18. až 20. století*, která vyšla ve francouzském originále již v roce 1999, vydalo v roce 2007 Centrum pro studium demokracie a kultury v překladu Pavly Doležalové.

Autorka vychází z teze, že ke zrození evropských národů začalo docházet až od 18. století, přičemž velkou roli v tomto procesu sehráli obrozenečtí nadšenci. Anne-Marie Thieissová se tak ve své knize snaží postihnout ty prvky, které se na utváření národních identit podílely. Kniha je členěna do tří částí. Podle autorky má budování národních identit dvě fáze: první fází je určení předků a popis jejich slavných činů, druhou fází je souvislost mezi dávnou minulostí a současnými dějinami národa (s. 115). Těmito dvěma etapám odpovídají první dvě části knihy. První část, *Identifikace předků*, totiž popisuje různé formy návratu k předkům – pátrání po epických bájích a starých národních písních, po národním jazyku i po národních dějinách. Obrozenci k tomu využívají rozličných forem (falšování rukopisů, psaní národních románů, skládání oper, obnova historických památek aj.). Druhá část, *Folklór*, analyzuje sběratelskou činnost a s tím související oslavování národa (krajino-malba, národní kroje, národopisné výstavy). Třetí část, *Masová kultura*, ukazuje, jak se národní identity projevují na státní úrovni. Autorka se zabývá výchovou k národu ve školách, rolí tělesné výchovy (Sokol, anglické sporty, Olympijské hry jako demonstrace národní identity) i přírody (její ochrana, rozvoj turismu). Věnuje se také tzv. totalitnímu folklóru (fašistická Itálie, nacistické Německo, Vichy), nacionálnímu komunismu i socialistickému folklóru. Na závěr se autorka ve stručnosti zabývá otázkou evropské identity.

Většina knihy tak pokrývá oblast kultury a umění. Práce nelíčí vznik identity každého jednotlivého evropského národa a zřejmě to vzhledem k rozsahu ani nebylo jejím cílem. Naopak, představováním národně obrozeneckých prvků z jed-